

Perustiedot

Lv 2022-2023 lukuvuosisuunnitelmaa valmistellaan yhdessä koulun henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien, sekä keskeisten sidosryhmien kanssa. Lukuvuosisuunnitelman tulee olla valmiina 30.9.2022 mennessä.

Koulun perustiedot

Jämsänkosken yhtenäiskoulu

os. Opintie 49, 42300 Jämsänkoski

email: koulu.jyk@jamsa.fi

Kanslia

Rehtori Antti Manninen

Puhelin: 040 0420 267

Apulaisrehtori Sisko Ahonen

Puhelin: 040 834 6789

Koulusihteeri Heli Wahlman

Puhelin: 040 357 8291

Oppilashuolto

Koululääkäri: Iina Oivanen

Kouluterveydenhoitaja Satu Virkkunen

Puhelin: 040 821 5607

Koulupsykologi Klara Ylkänen

Puhelin: 040 712 2483

Koulukuraattori Sari Hagren

Puhelin: 040 586 8580

Opiskelijatiedot

Tytöt 249

Pojat 265

Oppilaat yhteensä 514

Kuljetusoppilaat : 104 oppilasta

Kuljetusoppilaat (alle 5 km): 7 oppilasta

Kuljetusoppilaat yhteensä: 103 oppilasta

Opettajatiedot

Opettajatiedot	Pätevät	Epäpätevät
Rehtori	1	
Apulaisrehtori	1	
Luokanopettaja	16	
Lehtori	10	
Tuntiopettaja	8	
Laaja-alainen erityisopettaja	5	
Erityisluokanopettaja	4	
Opettajat yhteensä	45	

Tuntikehys

Tuntikehys	yleisopetus	ELA	ERLO
Opetustunnit	802,1	120	105
Tehtävät	32,1		
OKM	63	36	
YHTEENSÄ	897,2	156	105

[Jämsän kaupungin perusopetuksen työ- ja loma-ajat.](#)

Opetuksen kehittämistavoitteet

1. **Koulun lukuvuosisuunnitelmassa määritellään alla olevista arvoista vuosittain painotettavat kokonaisuudet ([luku 2.2](#))**

Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen

1. *Oppilailta kysytään toiveita ja heidät otetaan mukaan koulun toiminnan suunnitteluun.*
2. *Kouluissa panostetaan oppilaskuntatyöhön, nuorten kannustamiseen ja vaikutusmahdollisuuksiin.*
3. *Oppilaat, vanhemmat ja opettajat antavat palautetta vuosittain järjestettävässä kyselyssä.*

Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia

1. *Tunne- ja turvataidot, itsesäätely, empatia, itsetuntemus. Turvallinen toukokuu – teeman sisällöt osaksi kevään viimeisiä kouluviikkoja erityisesti yläluokilla.*
2. *Kouluissa noudatetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaista velvoitetta nuorten kuulemisesta heitä koskevassa päätöksenteossa.*

Kulttuurinen moninaisuus rikkautena

1. *Kouluissa opetetaan kulttuuritaitoja ja pyritään järjestämään erilaisia teemapäiviä ja –viikkoja yhteistyössä eri järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.*
2. *Kouluja kannustetaan osallistumaan kansainväisiin projekteihin.*

Kestävän elämäntavan välttämättömyys

1. *Kestävä elämäntapa osaksi koulujen arkea, esim. roskien lajittelu, kierrätys, oman ympäristön siisteydestä huolehtiminen, energia-agentit, kierrätysmateriaalien käyttö.*
2. *Rohkaistaan kouluja järjestämään aiheeseen liittyviä teemapäiviä.*

Jämsän kaupungin strategiassa 2025 määritellyt arvot ja kehittämiskohteet sisällytetään osaksi koulujen toimintakulttuuria lukuvuosittain

Arvot: yhteistyökykyisyys, palveluhenkisyys ja avoimuus

Strategiset kehittämistavoitteet: elinvoima, sujuva arki ja verkostot

Koulutuksen näkökulmasta noihin kolmeen tavoitteeseen on helppo löytää sisältöjä. Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat lakisääteisiä palveluja, joiden laatuun panostamalla saadaan laajamittaista hyötyä ja vaikuttavuutta.

Koko kaupungin elinvoimaisuutta lisää panostaminen lapsiperheiden palveluihin. Ajanmukaiset ja toimivat päiväkodit ja koulut tuovat kuntalaisille tunteen siitä, että lapsiperheitä arvostetaan. Riittävän pienet ryhmät luovat myös uusia työpaikkoja ja parantavat kaupungin imagoa, samoin kuin pätevät ja motivoituneet opettajat. Lapset ja

nuoret harrastuksineen virittävät erilaista yhdistys- ja seuratoimintaa, joka niin ikään tarvitsee tekijöitä.

Sujuvaa arkea tukevat laadukkaat koulutuspalvelut. Haluamme suunnitella uusia palveluita ennakkoluulottomasti ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntäen syntyviä synergiaetuja vaikkapa yhdistämällä koulutus- ja vapaa-aikapalveluja. Koulujen tilat tulee saada ympärivuotiseen käyttöön, ja koulupäivien rytmitystä muuttamalla voimme saada erilaisia vapaa-aikapalveluja lasten ja nuorten saataville kesellä päivää.

Koulujen toiminta perustuu hyvin pitkälle verkostomaiseen yhteistyöhön, ja siinä olemme esimerkkinä kaikille. Jämsäläiset järjestöt, yhdistykset ja yritykset ovat meille elintärkeitä kumppaneita, samoin eri viranomaistahot sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset. Tulevaisuudessa toivomme voivamme entisestään laajentaa yhteistyöverkostoamme, kun uudet opetussuunnitelmat vievät meidät ilmiöpohjaisen oppimisen ja laaja-alaisten oppimiskokonaisuuksien maailmaan.

Jämsän kaupungin sivistystoimen strategian toteuttaminen:

ELINVOIMA:

"Vahvistetaan yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuria vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteisön kanssa. Oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksia lisätään ja henkilöstön osaamista hyödynnetään koulujen toimintoja sekä oppimisympäristöjä kehitettäessä."

Lukuvuoden 2021-2022 aikana luodaan 3.-9.vuosiluokkien yhteinen oppilaskunta. Oppilaat ja koulujen henkilökunta aktiivisesti toteuttavat yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuria, jota ohjaa säännöllisesti kokoontuva henkilökunnasta muodostuva yhtenäiskoulun johtoryhmä. Henkilökunta sitoutuu yhteisesti laadittuun yhteistyön pelikirjaan, jota kehitetään lukuvuoden aikana.

1.Yhteistyön pelikirja

Hyödynnetään yhteistoiminnallista pelikirjaa, joka visualisoi ja kokoaa yhteen opettajatiimien toimintaperiaatteet ja käytänteet.

2.Yhteinen moniulotteinen suunnittelumalli opettajatiimeille

Sisältö- ja taitotavoitteista lähtevä suunnittelu, jossa huomioidaan yhteisopettamisen työskentelymallit, eriyttäminen, teknologia ja tiimin jäsenten vahvuudet.

3.Uudet ja yhtenäiset yhteisopettajuuden mallit

Yhtenäistetään opettajien yhteisopettajuuskäytänteitä.

Jalkautetaan ja ideoidaan yhdessä uusia yhteisopettajuudenmalleja.

SUJUVA ARKI:

"Oppilaalle luodaan turvallinen oppimisympäristö ja yhtenäinen, kasvua tukeva opinpolku. Yhteisöllisyyttä vahvistamalla mahdollistetaan sujuva arki muutoksessa."

Jämsänkosken yhtenäiskoulun vl. 3-9 ja erilliselle Korven koululle (vl.1-2) on nimetty omat turvallisuusvastaavat. JYK -koululla vahvistetaan 3.-9.luokkien yhteisöllisyyttä, ja turvataan 6.-7.luokkien nivelvaihe tiiviillä yhteydenpidolla. Keväälle 2022 suunnitellaan ala-yläluokille siirtymistä helpottavia toimintoja ja tapahtumia. Korven koululla tehdään saumatonta yhteistyötä esi- ja alkuopetuksen kesken keskittyen toiminnalliseen sujuvaan arkeen.

Vuosiluokkatiiimit (vuosiluokan luokanopettajat, erityisopettaja ja ohjaaja) kokoontuvat säännöllisesti. *Vuosiluokilla 3-6 erityisopettaja ja kieltenopettaja vierailevat vuosiluokka tiimipareissa (3.-4.luokat ja 5.-6.luokat)*

Erillisellä Korven koululla ja JYK -rakennuksen toiminnallisiin kahden vuosiluokan soluihin (Korven koulu, 3.-4.luokkien solu ja 5.-6.luokkien solu) on valittu yhteysopettaja ja kaksi (2) soluvastaavaa/solu, joiden johdolla yksiköiden henkilökunta kokoontuu noin joka toinen viikko. Koulun johtoryhmä (rehtorit, kehittämistiimien vetäjät ja yhteysopettajat) kokoontuu kaksi kertaa kuukaudessa. Johtoryhmään voidaan kutsua asiantuntijajäseniä teemakokouksiin (opiskeluhuollon teema tai turvallisuusteema). Lukuvuonna 2021-2022 jatketaan koulun henkilöstön toimintakulttuurin kehittämistyötä. Jokainen työntekijä kuuluu yhteen JYK-kehittämistiimiin, jotka jakautuvat alatiimeihin. Kehittämistiimien tiiminvetäjät, rehtorit ja erilliskoulujen (Korven ja Koskenpään koulut) yhteysopettajat muodostavat JYK -johtoryhmän.

VERKOSTOITUMINEN:

"Perusopetus tekee laajapohjaista yhteistyötä kaupungin eri toimialojen, eri viranomaistahojen sekä alueen yritysten, yhdistysten ja käynnissä olevien hankkeiden kanssa. Koulut osallistuvat kansainvälisiin ja kansallisiin hankkeisiin."

Koulun vanhemmat ovat perustaneet Jämsänkosken vanhempainyhdistys ry:n, jonka toiminta kattaa koko Jämsänkosken alueen perusopetusikäisten vanhemmat. Apulaisrehtori on nimetty yhdistyksen hallituksen koulun edustajaksi.

Korven koululla toteutetaan varhaisen tuen ja oppilaskohtaisen opetuksen toimintamallia. Koululla on säännölliset KKK-tapahtumat (Koko Korven koulu) ja esi- ja opetuksen yhteistyökokoukset. [Näiden tarkoituksena on tiivistää esi- ja alkuopetuksen verkostoitumista ja yhteistyötä.](#)

Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Jämsänkosken yhtenäiskoulun perusarvot:

1) KUNNIOITUS - "Jokainen meistä on tärkeä."

2) REHELLISYYS - "Vahinkoja sattuu, korjataan ne yhdessä."

3) VASTUULLISUUS - "Vaikutan omalla toiminnallani kaikkien viihtyvyyteen."

Koulutyö järjestetään siten, että sen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Koulussa huolehditaan siitä, että oppilaat saavat kokemuksia yhteistyöstä ja demokraattisesta toiminnasta omassa opetusryhmässä, koulussa ja sen lähiympäristössä sekä erilaisissa verkostoissa. Huoltajien osallisuus sekä mahdollisuus olla mukana koulutyössä ja sen kehittämisessä on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria. Kodin ja koulun kasvatusyhteistyö lisää oppilaan, luokan ja koko kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta.

Koulun tekemän yhteistyön kuvaus [\(luku 5.2.\)](#)

Koulun ja kodin välinen yhteydenpito tapahtuu pääosin Wilma-järjestelmän kautta. Huoltajien ja koulun välillä ollaan lähes reaaliaikaisessa yhteydessä. Huoltaja saa nopeasti tiedon poissaoloista, myöhästymistä, tekemättömistä läksyistä sekä tsemppimerkintöinä hyvästä suoriutumisesta. Tsemppaamme oppilaita ja huomaamme hyvän.

Kodin ja koulun yhteistyön lisäksi koulu pyrkii lisäämään oppilaiden tietoisuutta paikallisten yritysten toiminnasta esim. työelämään tutustumisjaksoilla. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan.

Jämsänkosken yhtenäiskoululla toimii oppilaskunta, jota edustaa oppilaskunnan hallitus. Oppilaskunnan hallitukseen valitaan jäsen+varajäsen / vuosiluokka oppilaiden äänestyksen perusteella.

Tukioppilastoiminta on Mannerheimin lastensuojeluliiton aloittamaa toimintaa, jonka tarkoitus on vähentää koulukiusaamista, lisätä kouluviihtyvyyttä ja madaltaa kynnystä eri ikäisten oppilaiden välillä. Koulumme 8-9 -luokkalaiset tukioppilaat esimerkiksi suunnittelevat ja pitävät eri teemoihin, kuten lasten oikeuksiin liittyviä oppitunteja ja leikkitunteja 1-7. -luokkien oppilaille.

Läksyparkkitoiminnan avulla koulussamme pyritään auttamaan oppilasta rästiin jääneiden tehtävien suorittamisessa sekä auttamaan ja tukemaan häntä läksyjen tekemisessä. Läksyparkkitoimintaa on muutamana päivänä viikossa.

Koululla on useita tärkeitä yhteistyötahoja. Kaupungin toimialoista sosiaali- ja terveystoimi sekä nuoriso- ja vapaa-aikatoimen toimintamuodot. Seurakunta osallistuu koulun toimintaan muun muassa päivänavausten muodossa. Vanhempainyhdistyksellä on tärkeä rooli koulun kulttuuritoiminnassa.

Kodin ja koulun yhteistyössä toimii Jämsänkosken Vanhempainyhdistys ry.

Yhteistyön välineinä ovat edelleen tiedotteet, vanhempainillat, tiedotuslehti, reissuvihot, osallistuminen luokkien retkille ja leirikouluihin.

Koulun ja luokkien kotisivut sekä huoltajien WILMA –liittymä.

Vanhempainiltoja pidetään vuosiluokittain. Tämän lisäksi opettaja pitävät luokkakohtaisia vanhempainiltoja.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö – kirjataan koulun käytänteet [\(luku 5.3.\)](#)

Koulussa noudatetaan perusopetuslakia sekä koulun järjestyssääntöjä. Kurinpidolliset toimenpiteet kirjataan Wilma-ohjelmaan. Jämsän kaupunki on laatinut yhteiset toimintaohjeet kurinpidollisten toimenpiteiden soveltamisesta. Toimintaohjeet käydään henkilöstön kanssa läpi vuosittain ja on huoltajien nähtävillä koulun kotisivulla.

Jämsän kaupungin perusopetukselle on laadittu yhteiset koulujen järjestyssäännöt, joihin koulut ovat voineet tehdä koulukohtaisia lisäyksiä.

KOHTELIAISUUS ON KAUNISTA

- Muistan auttaa, kiittää ja tervehtiä. Kielenkäyttöni on asiallista.
- Pukeudun asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Ulkovaatteet jätän sisään tullessani naulakkoon.
- Annan toisille työrauhan
- Käytän huolellisesti ja vain luvan kanssa muiden – myös koulun – omaisuutta.
- Olen rehellinen.
- Kunnioitan toistemme työtä, siksi keskityn ja osallistun opetukseen saamieni ohjeiden mukaan. Opetusta häiritsevät laitteet ja esineet pidän suljettuna repussa, taskussa tai pulpetissa oppitunnin ajan.
- Saavun ajoissa oppitunneille ja muihin koulun tilaisuuksiin. Välitunnilta siirryn viivyttämättä tunnille ja tunnilta välitunnille.

JÄRJESTYS SE OLLA PITÄÄ

Noudatan opettajan ja muun henkilökunnan antamia ohjeita.

- Pysäköin polkupyörät, mopot, moottoripyörät ja autot koulupäivän ajaksi niille varatuille paikoille.

- Välitunnit vietän koululla erikseen määrättyllä välituntipihalla. Välituntileikkeihin ja –peleihin osallistuessani sitoudun yhteisiin sääntöihin.
- Huoltajani ilmoittaa sairauspoissaoloni kouluun ja anoo luvan muuhun poissaolooni hyvissä ajoin etukäteen (luokanopettaja/ -valvoja enint. 5 pvää, rehtori yli 5 pvää)

TOIMIN MUIDEN KANSSA RAKENTAVASTI

Hyväksyn toisten erilaisuuden, kunnioitan kavereideni koskemattomuutta ja jos huomaan kiusaamista, ilmoitan siitä kouluni aikuiselle.

- Osaan kuunnella muidenkin puheenvuoroja ja vältän toisten päälle puhumista. Pyydän puheenvuoroni viittaamalla.
- Yhteisissä töissä tavoittelen parasta mahdollista yhteistä työn tulosta.

SELVITÄMME YHDESSÄ ONGELMATILANTEET

- Jos sattuu jokin vahinko, ilmoitan asiasta vastuussa olevalle aikuiselle tai lähimmälle opettajalle
- Pyydän koulumme aikuiselta apua tilanteissa, joita en osaa itse tai yhdessä kavereiden kanssa ratkaista.

VIIHTYISYYDEN LUOMME ITSE

- Huolehdin omalta osaltani työrauhasta.
- Liikun sisätiloissa rauhallisesti.
- Siivoan työskentelyni loppuun työpisteeni ja huolehdin omalta osaltani muustakin ympäristöni siisteydestä.

RUOKAILEN ASIALLISTEesti

- Hyvät tavat lisäävät viihtyisyyttä myös ruokailussa
- Syön riittävästi jaksakseni opiskella koko päivän.
- Palautan astiat sovittuun paikkaan

NOUDATAMME SUOMEN LAKIA, SIKSI ESIMERKIKSI

- Tupakointivälineiden, alkoholin ja muiden päihdyttävien aineiden sekä toisen vahingoittamiseen soveltuvien esineiden käyttö ja hallussapito on ehdottomasti kielletty kaikilta koko koulun alueella ja koulun tapahtumissa
- Perusopetuksen oppilaat saavat poistua koulun alueelta väli- ja ruokatuntien aikana ainoastaan huoltajiensa tai opettajien luvalla
- Koulualueella ja koulualueen ulkopuolella liikuttaessa noudatan liikennesääntöjä

MUISTAMME, MIKSI KÄYMMME KOULUA

- Opiskelu on työni. Hoidan sen niin hyvin kuin mahdollista. Oppiminen on myös oikeuteni ja iloni.
- Hoidan annetut kotitehtävät huolellisesti.

RIKKOMUSTA SEURAA OJENNUS

- Järjestyssäännöt ovat voimassa koulussa kouluaikana sekä koulun järjestämissä tapahtumissa ja retkillä.
- Koulussamme noudatetaan perusopetuslakia. Siksi esimerkiksi häiritsevästi käyttäytyvä oppilas voidaan poistaa oppitunnilta. Muissa järjestyksen tai ohjeiden rikkomisissa puututaan oppilaan käytökseen ensisijaisesti huomauttamalla ja nuhtelemalla sekä kasvatustieteen avulla. Tapauksissa, joissa rikkomus jatkuu, voidaan määrätä jälki-istuntoa tai erottaa oppilas määräajaksi.

Seksuaalikasvatus: Seksuaalikasvatusta annetaan opetussuunnitelman mukaisesti. Lapsen ja nuoren ikä- ja kehitystaso huomioiden seksuaalikasvatus sisällytetään ympäristötiedon, biologian ja terveystiedon opetukseen. Se tapahtuu muun muassa ympäristöopissa alaluokilla, yläluokkien puolella terveystiedossa. Kouluterveyden vastaanotolla oppilas saa tarvittavaa seksuaalikasvatusta ikäkauteen kuuluvasti.

Tupakoinnin vähentäminen: Jämsänkosken yhtenäiskoulun alueella ja sen välittömässä läheisyydessä on **tupakointi** ja tupakkatuotteiden käyttö ehdottomasti kielletty myös kouluajan ulkopuolella, siis myös ennen koulupäivän alkua ja koulun päättymisen jälkeen.

Liikuntatottumusten edistäminen: Jämsänkosken yhtenäiskoulu noudattaa Liikkuva koulu -periaatetta. Mahdollisuuksien mukaan välitunneilla järjestetään ohjattua, liikunnallista toimintaa, käsityö- ja musiikkitoimintaa sisältäviä välitunteja.

POISSAOLOKÄYTÄNTEET: [Poissaolojen seurannan ja puuttumisen malli](#)

KOULUKOHTAISET LISÄYKSET JÄMSÄNKOSKEN YHTENÄISKOULULLE:

[Käytännöt Jämsänkosken yhtenäiskoulun vl. 3-9 löytyvät täältä.](#)

Opetuksen järjestämistapoja [\(luku 5.4\)](#)

- Koulu noudattaa kuntakohtaista ops-sisältöä. Ei koulukohtaista lisäystä.

Perusopetuksen tavoitteita tukeva muu toiminta [\(luku 5.5\)](#)

- Koululla pyritään järjestämään kerhotoimintaa sekä koulun oman henkilöstön toimesta että yhteistyössä muiden eri toimijoiden kanssa.

- Osa välitunneista vietetään ulkona, osan saa viettää sisätiloissa. Välituntialue on rajattu ja siellä on asianmukainen valvonta. Koulussamme järjestetään ohjattua välituntitoimintaa.

Arviointi

Oppimisen arviointia koskevaa opetussuunnitelmaosuutta valmisteltaessa on pohdittu erityisesti, miten arviointia ja palautteen antamista kehitetään oppimista edistävänä pedagogisena kokonaisuutena. Paikallisesti varmistetaan monipuolisten arviointimenetelmien käyttö, arviointiperusteiden yhteinen käsittely ja käyttäminen sekä päättöarvosanojen muodostaminen yhtenäisin perustein.

Tarvittaessa kirjataan koulukohtaiset käytänteet, jos ne eroavat kunnallisesta opetussuunnitelmasta ([luku 6](#))

Mahdolliset koulukohtaiset arviointikäytänteet:

Ei koulukohtaisia arviointikäytänteitä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetuslain hengessä koulunkäynnin tuki on kolmiportaista: yleistä-, tehostettua- ja erityistä tukea.

KOLMIPORTAINEN TUKI

Yleinen tuki

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada tukea ja ohjausta koulunkäyntiin ja oppimiseen jokaisena koulupäivänä. Koulun arki tulee toteuttaa siten, että otetaan huomioon kaikkien oppilaiden edellytykset ja tarpeet. Oppilaiden erilaisuus on lähtökohta, jonka pohjalta koulun toimintatapoja kehitetään yhteistyön ja yhdessä oppimisen avulla. Myönteinen ilmapiiri sekä huolenpito ja välittäminen edistävät oppilaan hyvinvointia, myönteistä kehitystä ja tukevat sitä kautta myös oppimista.

Opettaja on vastuussa jokaisen opetusryhmänsä oppilaan erilaisten lähtökohtien ja tarpeiden huomioimisesta omassa opetuksessaan. Yhteistyö huoltajien, opettajien, muun henkilökunnan sekä asiantuntijoiden kanssa edistää oppilaslähtöistä koulutyötä. Opetustyön lisäksi oppimisen ja koulunkäynnin tuki muodostuu oppilashuollosta ja näiden kahden tahon tiiviistä yhteistyöstä.

Oppiaineksen opettamisen lisäksi opettaja ohjaa oppilaita tunnistamaan omat voimavaransa sekä oppimiseen liittyvät vahvuutensa ja kehittämiskohteensa.

Koulussa ilmeneviin tuen tarpeisiin oppimisessa ja koulunkäynnissä vastataan opettajien yhteistyöllä, opetusryhmien joustavalla muodostamisella sekä opetuksen eriyttämisellä. Oppilaan tuen tarpeiden huomioimisessa voidaan käyttää tukiopetusta, eriyttäviä opetusmateriaaleja, oppimissuunnitelmaa, osa-aikaista erityisopetusta ja koulunkäynninohjaajan ohjausta jo yleisen tuen vaiheessa. Nämä tukitoimet ovat käytössä kaikille niitä tarvitseville oppilaille. Yleisen tuen oppimissuunnitelman kirjaa luokanopettaja tai luokanvalvoja.

Jos oppilaan kohdalla todetaan, että yleisen tuen keinot eivät koulussa riitä, siirrytään tehostettuun tukeen. Tässä vaiheessa kannattaa konsultoida erityisopettajaa. Oppilaan kokonaistilanne arvioidaan oppilaan omassa moniammatillisessa asiantuntijaryhmässä, jossa käydään läpi, millaista tukea oppilas on saanut (yleisen tuen tukimuodot) ja määritellään tuen tarve jatkossa. (**Pedagoginen arvio**)

Tehostettu tuki

Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä. Tehostetussa tuessa käytetään **säännöllisesti useita eri tukimuotoja** oppilaan koulunkäynnin ja oppimisen tukemiseksi. Tehostetun tuen pituus voi vaihdella. Tehostetun alkamisesta ja sisällöstä päätetään oppilaan asiantuntijaryhmässä.

Tehostettu tuki suunnitellaan yksittäistä oppilasta varten kokonaisuutena. Se on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Tehostetun tuen avulla tuetaan

suunnitelmallisesti oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä ja tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien kasvamista, monimuotoistumista ja kasautumista.

Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen tukimuotoja, lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta. Tehostetun tuen vaiheessa oppiaineiden oppimääriä ei voida yksilöllistää. Sen sijaan osa-aikaisen erityisopetuksen, opintojen yksilöllisen ohjauksen ja joustavien opetusryhmien käytön sekä kodin kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu. Myös oppilashuolto on tiiviissä yhteistyössä oppilaan asioissa.

Tehostettu tuki tulee järjestää laadultaan ja määrältään oppilaan kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. On tärkeää huolehtia oppilaan mahdollisuuksista saada onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä, sekä tukea oppilaan myönteistä käsitystä itsestään ja koulutyöstä.

Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä tulee seurata ja arvioida säännöllisesti tehostetun tuen aikana. Mikäli oppilaan tilanteessa tapahtuu muutoksia, oppimissuunnitelma tarkistetaan vastaamaan oppilaan tuen tarvetta.

Tehostettu tuki lyhyesti:

- Tuen avulla tuetaan suunnitelmallisesti oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä.
- Tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien kasvamista, monimuotoistumista ja kasautumista.
- Tuki tulee järjestää laadultaan ja määrältään oppilaan kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Tehostetun tuen oppimissuunnitelman kirjaa luokanopettaja / luokanvalvoja yhdessä aineenopettajan/ erityisopettajan kanssa.

Oppimissuunnitelmassa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia, eikä diagnooseja.

Jos oppilaan kohdalla todetaan, että tehostetun tuen tukimuodot eivät riitä yleisopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi, siirrytään erityiseen tukeen.

Erityinen tuki

Erityiseen tukeen siirryttäessä oppilaalle laaditaan **pedagoginen selvitys** käytetyistä tukitoimista ja niiden vaikuttavuudesta, sekä oppilaan kokonaistilanteesta. Pedagogisen selvityksen laatimisesta vastaa erityisopettaja yhdessä aineenopettajan ja asiantuntijaryhmän kanssa.

Jämsässä erityisen tuen päätöksen tekee pedagogisen selvityksen perusteella apulaisrehtori Soile Kukkonen. Päätös tehdään hallintolain mukaisesti. Oppilaan oikeusturvan ja opetuksen järjestämisen kannalta merkittävät asiat päätetään erityistä tukea koskevassa päätöksessä. Erityisen tuen päätöksessä tulee päättää oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkittamis- ja avustajapalvelut sekä muut tarvittavat palvelut sekä tarvittaessa oppilaan

opetuksen poikkeava järjestäminen. Oppimäärän yksilöllistäminen edellyttää erityisen tuen päätöstä.

Erityinen tuki kirjataan oppilaan henkilökohtaiseen opintojen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan eli HOJKSiin. Erityisen tuen vaikuttavuutta ja tarpeellisuutta tarkistetaan vuosittain HOJKSin päivityksen yhteydessä. Jos oppilaan asiantuntijaryhmässä arvioidaan, ettei erityiselle tuelle enää ole tarvetta, erityisen tuen päätös voidaan purkaa ja siirtyä takaisin tehostettuun tukeen.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun erityisopetuksen opetusmuodot:

Osa-aikainen erityisopetus - ELA

Osa-aikainen erityisopetus

Opetus tapahtuu pääsääntöisesti oppilaan koulupäivän aikana, pienryhmä-, yksilö- tai samanaikaisopetuksena. Opetusta voidaan antaa myös jaksoittain tarkoituksenmukaisella tavalla tai se voidaan järjestää myös erilaisissa pienryhmissä. Opetusjärjestelyissä on huomioitava myös lahjakkaiden oppilaiden tarpeita.

Oppilailla on koulussa mahdollisuus päästä osa-aikaiseen erityisopetukseen silloin, kun apua tarvitaan seuraavissa asioissa:

- lukemisessa ja kirjoittamisessa
- vieraan kielen opiskelussa
- matematiikan oppimisessa
- tarkkaavaisuudessa ja keskittymisessä
- motoriikassa
- hahmottamisessa ja aistitoiminnoissa
- sosiaalisessa vuorovaikutuksessa

Joillakin em. osa-alueista on oppilaalle apua myös koulunkäynninohjaajan tuesta, jota annetaan sovitusti tuen asiakirjoihin kirjatulla tavalla.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tarpeeseen herätään useimmiten

- oppilaan turhautuessa koulutyön määrään tai vaativuuteen
- vanhempien ja opettajien havaintojen perusteella
- testien ja tulosten perusteella.

Osa-aikaisesta erityisopetuksesta tiedotetaan lapsen / nuoren huoltajia.

Luokkamuotoinen erityisopetus

[Luokkamuotoinen erityisopetus - pienluokat](#)

Luokkamuotoinen erityisopetus

Koulussamme on neljä pienluokkaa. Jämsän kaupungissa on lisäksi useita muita pienluokkia. Hakuprosessi luokille on selvitetty [kaupungin erityisopetuksen sivuilla](#).

Koulunkäyntitaitoja tukeva ja kuntouttava pienluokka 1-6G ja 7-9 G

Koulunkäyntitaitoja tukeva ja kuntouttava opetus on tarkoitettu lapsille ja nuorille, jotka tarvitsevat tukea koulunkäynnin haasteisiin. Tavoitteena on tukea oppilaan keskittymisen, tarkkaavuuden, koulumotivaation, itsetunnon, käyttäytymisen ja vastuuntunnon kehitystä. Samassa opetusryhmässä voi olla oppilaita useammalta luokka-asteelta ryhmäkoon ollessa enintään kymmenen oppilasta. Opetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti yleisopetuksen tavoitteita ja oppisisältöjä. Yksilölliset tavoitteet kirjataan HOJKS:iin. Oppilaat osallistuvat yleisopetuksen ryhmään kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti. Oppilaan arviointi perustuu yleiseen oppimäärään tai siihen yksilölliseen oppimäärään, joka hänelle on HOJKS:ssa asetettu.

Laaja-alaisia ja/tai kehityksen viivästyisestä johtuvia oppimisvaikeuksia kuntouttava opetus pienluokalla 7-9 H

Luokilla annetaan yksilöityä opetusta oppilaille, joilla on laaja-alaisia ja/ tai kehityksen viivästyisestä johtuvia oppimisvaikeuksia. Oppivelvollisuus näillä oppilailla on pääsääntöisesti 9 vuotta. Yksilöidyn erityisopetuksen luokkaan pääsemiseksi oppilas tarvitsee päätöksen erityisestä tuesta.

[Jämsän nuorisokodilla toimiva 7-9N.](#)

Luokan oppilasmäärä on enintään 10 oppilasta. Samassa opetusryhmässä voi olla oppilaita usealta luokka-asteelta. Opetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti yleisopetuksen tuntimääriä ja oppiainejakoa yksilöllistämisen huomioiden. Oppilaat osallistuvat yleisopetuksen opetukseen kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti. Oppilaille laaditaan opiskelun ja kehityksen tukemiseksi henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS. Yksilöidyn erityisopetuksen tavoitteena on auttaa ja tukea oppilasta siten, että hänellä on tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa oppivelvollisuus omien oppimis edellytystensä mukaisesti yhdessä ikätovereiden kanssa. Opetus on yksilö- ja ryhmäopetusta, jossa opetusmenetelmät ovat konkreettisia, toiminnallisia ja kokonaisvaltaisia. Oppilaan arviointi perustuu yleiseen oppimäärään tai siihen yksilölliseen oppimäärään, joka hänelle on asetettu HOJKS:ssa.

Opiskeluhoolto

Kaupungin yhteiset opiskelijahuoltoon liittyvät suunnitelmat löytyvät Pedanetin etusivulta kohdasta [Opiskeluhoolto](#).

Koulukohtainen opiskeluhooltosuunnitelmassa kirjataan seuraavia asioita: yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhoolto ja niiden toteuttamistavat, käytävissä olevat resurssit ja opiskeluhoollon kokonaistarve, yhteistyömuodot ja –verkostot, erilaiset suunnitelmat ja ohjelmat oppilaiden turvaamiseksi sekä opiskeluhooltoryhmän toiminta koululla. [\(luku 8\)](#)

Jämsänkosken yhtenäiskoulussa on käytävissä koulukuraattori, koulupsykologi ja kouluterveydenhoitajan palvelut varsin kattavasti. Nuorisotyöntekijä toimii koululla aktiivisesti. Lukuvuonna 2021-22 korona-avustuksen turvin voidaan palkata lisäksi nuorisotyöntekijä ja sosiaaliohjaaja avuksi koulutyöhön.

[Opiskeluhoollollinen polku Jämsän perusopetuksessa](#)

Oppilas – ja opiskelijahuoltolaki jakaa opiskeluhoollon yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskelijahuoltoon. Opiskeluhoolto on ensisijaisesti yhteisöllistä opiskeluhoolltoa. Opiskeluhoollolossa pyritään ehkäisevään työhön ja vahvistetaan opiskeluhoollon suunnitelmallista toimintaa kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun yhteisöllinen oppilashuolto:

<https://peda.net/jamsa/perusopetus/jvk/oppilashuolto>

Yhteisöllinen opiskeluhoolto tarkoittaa koulun toimintakulttuuria ja toimia, joilla koulu yhteisössä edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä kouluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Tavoitteena on hyvinvoiva koulu yhteisö, joka tukee ja edistää jokaisen oppilaan oppimista ja hyvinvointia, ennalta ehkäisee ongelmia ja tarjoaa niihin tukea mahdollisimman varhain.

Jämsänkosken yhtenäiskoulussa yhteisöllistä opiskeluhoolltoa toteutetaan päivittäin oppilaiden arjessa. Opiskeluhoollon toteuttaminen kuuluu kaikkien koulussa työskentelevien jokapäiväisiin työtehtäviin.

Luokkatyöskentelyssä yhteisöllistä opiskeluhoolltoa toteutetaan mm. ryhmäyttämisessä, KiVa-tunneilla, tunne- ja turvataitojen opetuksella, sosiaalisia- ja vuorovaikutustaitoja harjoittelemalla, yhteistyöllä vanhempien kanssa, yhteisillä pelisäännöillä, arjen rutiineissa. Tarpeen mukaan myös koulupsykologi ja –kuraattori jalkautuvat luokkiin.

Nivelvaihtely on osa yhteisöllistä oppilashuolltoa:

-2-3. luokat: tutustuminen uuteen kouluun vanhempainillan kera.

-6-7. luokan nivelvaiheen periaatteet: Tammikuun aikana luokanopettaja arvioi oppilaan suoriutumista. Huoltajille menee yläkouluun siirtymiseen liittyen kysymyksiä kaveri toiveista ja huoltajat voivat kirjata yhdessä oppilaan kanssa ajatuksia yläkouluun siirtymisestä. Maaliskuussa suunnitellaan tulevien luokkien kokoonpanoja.

-Peruskoulun päättäneiden nivelvaihe: Syyslukukauden alussa pidetään niveltieto palaverit siirtyneistä oppilaista.

Koulu on keskeinen kehitysympäristö: yhteisöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan

toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko kouluyhteisössä edistetään

- 1. - oppilaiden oppimista (opetuksen sisällöt ja menetelmät)**
- 2. - hyvinvointia ja terveyttä**
- 3. - vuorovaikutusta ja sosiaalista vastuullisuutta**
- 4. - oppilaitten ja huoltajien osallisuutta/yhteisöllisiä toimintatapoja**

Yhteisöllinen oppilashuoltotyö on kaikkien koulun toimijoiden yhteinen tehtävä ja vaatii monialaista ja suunnitelmallista yhteistyötä. Huoltajille oppilashuollon palveluista kerrotaan vanhempainilloissa, oppilaspalavereissa sekä koulun kotisivujen kautta.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä

- koordinoi yhteisöllistä oppilashuoltotyötä koulussa
- kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa
- ryhmään kuuluu asiasta riippuen opettajia, oppilashuoltohenkilöstöä ja tarvittaessa koulun muuta henkilöstöä
- oppilaskunnan ja huoltajien edustajat kutsutaan mukaan säännöllisesti
- Apulaisrehtori johtaa ja valmistelee kokoukset
- tarvittaessa kutsutaan muita lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä viranomaisia ja toimijoita

Koulukohtaisen yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoonpano:

- apulaisrehtori/rehtori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, koululääkäri, kuraattori, opinto-ohjaaja, erityisopettajat, opettajaedustaja /-edustajat, koulunkäynninohjaajien edustaja, oppilaskunnan edustaja, nuorisotyöntekijä, vanhempaintoimikunnan edustaja

Yhteisöllisen oppilashuollon toimintaa aikatauluttaa koulun yhteiset oppilashuollolliset asiat, luokkia koskevat yleiset asiakokonaisuudet ja [koulun vuosikello](#).

[Kriisisuunnitelmasta](#) on apua suurempien kriisien käsittelyyn kouluyhteisössä.

[Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä](#)

[Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

Jämsänkosken yhtenäiskoulun yksilökohtainen opiskeluhoito:

Yksilökohtainen opiskeluhoito tarkoittaa kouluterveydenhuollon (terveydenhoitajan ja lääkärin) ja koulupsykologin sekä –kuraattorin palveluja. Heidän palvelut ovat käytössä ajanvarauksella. Lisäksi yksilökohtaista opiskeluhoitoa on yksittäistä oppilasta koskeva monialainen opiskeluhoito (= monialainen asiantuntijaryhmä).

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina luottamukseen, vapaaehtoisuuteen ja edellyttää aina suostumusta. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö jo varhaisessa vaiheessa on ensiarvoisen tärkeää.

Jämsänkosken yhtenäiskoulussa yksilökohtaisen opiskeluhoillon palveluita tarjotaan huolen herätessä. Tarpeen mukaan perustetaan monialainen asiantuntijaryhmä tukemaan oppilaan hyvinvointia. Oppilas tai huoltajat voivat olla yhteydessä myös suoraan opiskeluhoillon henkilöstöön.

[Hyvät palaverikäytännöt -ohje](#)

Oppiaineisiin ja opetukseen liittyvät koulukohtaiset erityispiirteet

Koulun ulkopuolinen toiminta

Opettaja tekee aina kirjallisen **retkisuunnitelman ennen** retkeä.

Retket uimahalliin

Oppilaat käyvät uimaopetuksessa uimahallilla. Retken järjestelyissä korostuu turvallisuus niin siirryttäessä hallille kuin valvonta uima-altaalla. Käynneissä uimahallilla noudatetaan kaupungin yhteisiä turvallisuusohjeita.

Leirikoulut :

Kuudennet luokat ovat tehneet perinteisesti leirikoulumatkan, joka ajoittuu toukokuulle. Luokanopettaja tekee retkisuunnitelman rehtorille hyvissä ajoin ennen retken toteutusta. Leirikoulu on oppilaalle vapaaehtoinen ja mahdolliset varainkeruut ovat myös vapaaehtoiset eivätkä ole edellytys retkelle osallistumiseen. Varainkeruun pelisäännöt käydään yhdessä huoltajien kanssa hyvissä ajoin ennen retken suunnittelun aloittamista.

Lasketteluretket

Luokat voivat tehdä retkiä Himoksen laskettelukeskukseen huomioiden etukäteen huoltajien kanssa maksuttomasta vaihtoehdosta retkipäivänä.

Muu koulun ulkopuolinen toiminta

Koulun retkisuunnitelman lisäksi toimintaamme kuuluvat mm: teatteriretket, kirjastovierailut, erilaiset lyhytkestoiset luontoretket (5.luokkien Isojärven kansallispuistoretki) ja opintovierailut mm. jämsäläisissä yrityksissä ja lähialueen oppilaitoksissa. Kevätlukukauden lopulla oppilaat lähtevät luokkaretkille, joiden sisältö on joko lukuvuoden aikana opittujen tietojen/taitojen kokemista uudessa ympäristössä (Kivikauden kylä Saarijärvellä, Ähtärin eläinpuisto, Heureka, Suomenlinna...) tai yhdessäoloa/virkistäytymistä lukuvuoden päätteeksi (Särkänniemi, Linnanmäki...).

Jokaisesta luokkansa toiminnasta - mikä poikkeaa normaalista työjärjestyksen ohjelmasta - opettaja tekee selvityksen rehtorille. Selvityksessä käydään läpi retkeen/vierailuun tms. liittyvät turvallisuusriskit ja muut käytännön asiat (aikataulut, kustannukset...)

Retkeä suunnitteleva opettaja selvittää hyvissä ajoin huoltajille retken mahdolliset kustannustekijät. Selvityksen yhteydessä korostetaan retken vapaaehtoisuutta sekä käydään läpi korvaava toiminta, mikäli oppilas ei osallistu retkelle.

Koulumme pyrkii edistämään oppilaissa globaalikasvatukseen kuuluvia **maailmankansalaisen taitoja**. Näitä ovat mm. kriittinen ajattelu, erilaisten näkökulmien ottaminen, stereotyyppien ja ennakkoluulojen tunnistaminen, kulttuurien välisen vuorovaikutuksen hallitseminen, yhdessä tekeminen, empatia ja luovuus. Maailmankansalaisen taitoihin kuuluvat mm. itsensä arvostaminen, epävarmuuden ja ristiriitaisuuksien sietäminen sekä alttius konfliktien välittämiseen ja sovitteluun. Oppilaissa kehitetään medialukutaitoa. Rauhaa edistetään ja konflikteja ehkäistään arjen ristiriitatilanteissa. Väkivalta kaikissa muodoissa on ehdottomasti kielletty.

Seitsemännet luokat käyvät kaupungin nuorisotoimen järjestämällä luokkakohtaisilla **ryhmätyömisleireillä** elokuun lopussa luokanvalvojansa kanssa. Yhdeksännen luokan oppilaat osallistuvat ammattiopiston ja lukion järjestämiin ammatinvalintatapahtumiin ja -retkiin.

Luokat voivat halutessaan tehdä toukokuussa **luokkaretken** tai järjestää **leirikoulun**. Retket ja leirikoulut järjestetään pääasiallisesti kotimaassa. Retken kustannukset sovitaan oppilaiden kanssa etukäteen ja opettaja tekee retkestä retki-ilmoituksen. Biologian opintoihin 7. luokalla kuuluvat toukokuussa linturetket. Koulumme 8. luokan oppilaat tekevät retkiä Taidetestaajat -projektin puitteissa ja retkiä tehdään myös liikkumista kannustavien tapahtumien muodossa. Taloustietokilpailuun, Taitajakisoihin, Matematiikkakilpailuihin ja NouHätä -kilpailuihin osallistutaan vuosittain. Valinnaisaineryhmät voivat tehdä omia retkiään opintoihin liittyen.

Lukuvuonna 2021-2022 koronaepidemia vaikuttaa vahvasti koulun ulkopuolisen toiminnan suunnitteluun. Jokainen suunnitelma tehdään Jämsän kaupungin ja THL:n ohjeiden mukaisesti huomioiden COVID-19 tilanne.

Koululla on oma TOUHU -kehittämistiimi, joka koordinoi koulun tapahtumia. Tiimi kokoontuu 2 kertaa kuukaudessa. Seuraavana on esitetty alustavat suunnitelmat lukuvuoden tapahtumille.

Syyslukukauden tapahtumia:

elo-lokakuu

Uuden koulun oppimisympäristön haltuunottoa. Yhteistapahtumia esiopetuksen kanssa Korven koululla. JYK -piha-alueen ja välituntitoiminnan kehittämistä.

marraskuu

PAJA- päiviä eri vuosiluokkien ja aineryhmien kesken kehittämistiimeissä suunnitellen.

9.luokkien TET -viikko 8.-12.11.2021

22.-26.11. Adventtiohjelmaa, vierailuja Jämsänkosken kirkkoon.

joulukuu

22.12. Kuusijuhla

Kevätlukukauden tapahtumia:

tammi - helmikuu

9.vuosiluokkien Yrityskylä -tapahtumat

Hiihto- ja ulkoilupäivä 25.2.2022

PAJA -päiviä kehittämistiimeissä ja arjen tiimeissä suunnitellen.

maaliskuu

8.vuosiluokkien TET -viikko 14.-18.3.2022.

huhtikuu

Taidetestaajat (8.lk)

Pääsiäisen teemapäiviä

Pääsiäishartaus Jämsänkosken kirkolla

toukokuu

Kaikki pelissä! –futisturnaus 1.-6.lk.

Liikunnallinen tempauspäivä

9.luokkalaisten TET -viikko 23.-27.5.2022.

Kevätjuhla la 4.6.2022

Muuta:

Kodin ja koulun yhteistyössä toimii Jämsänkosken Vanhempainyhdistys ry. Yhdistyksen syyskokoukseen osallistuu vähintään 1 edustaja/luokka.

Yhteistyön välineinä ovat edelleen tiedotteet, vanhempainillat, tiedotuslehti, reissuvihot, osallistuminen luokkien retkille ja leirikouluihin.

Koulun ja luokkien kotisivut sekä huoltajien WILMA –liittymä.

Toiminnallisiin tapahtumiin pyydetään vanhempia mukaan. Koulun kevätlukukauden urheilu- ja ulkoilutapahtumissa huoltajia toimii erilaisissa tehtävissä. Paikallisurheiluseurat antavat koululle tukea toimitsijoina ym.

MONO –päiviin osallistuu mm. SPR, poliisi, seurakunta, 4H, VPK.

Erilaisia yhteistyöprojekteja paikallisyrittäjien kanssa.

Lukuvuoden aikana etsitään aktiivisesti uutta kansainvälisyysprojektia.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Johdanto

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet annettiin 22.12.2014 ja lukion 27.10.2015. Niissä sukupuolten tasa-arvon edistämiseen on sitouduttu monin tavoin. Tasa-arvolain täydennys 30.12.2014 toi perusopetuslain piirissä oleville kouluille koulukohtaisen tasa-arvosuunnitelman laadintavelvoitteen. Lukion aiempi tasa-arvosuunnitelma on tehty 20.4.2007. Perusopetuksen oppivelvollisten perusteita on täydennetty 21.10.2015 määräyksellä, joka koskee koulukohtaisen tasa-arvosuunnitelman laadintaa. Koulujen tasa-arvosuunnitelmien tulee olla valmiina 24.2.2017.

Tasa-arvolain mukaan sukupuolten tasa-arvoa tulee edistää kaikessa opetuksessa ja koulutuksessa. Perusopetuslain osalta velvoite koskee esiopetusta, oppivelvollisten perusopetusta, lisäopetusta ja maahanmuuttajille järjestettävää perusopetukseen valmistavaa opetusta. Kaikkien näiden koulutusmuotojen opetussuunnitelmien perusteet korostavat sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisäämisen merkitystä. Tasa-arvon edistämiseksi kaikissa perusopetusta järjestävissä kouluissa on laadittava tasa-arvosuunnitelma.

Jämsän perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa koulut liittyvät tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman osaksi lukuvuosisuunnitelmaa.

Tasa-arvolain päämäärä on estää sukupuoleen perustuva syrjintää ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. (Tasa-arvolaki 1-3 §)

Tasa-arvolain mukaan opetusta tai koulutusta järjestävän on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla ja naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen ja että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tasa-arvolain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. (Tasa-arvolaki 5 §)

Kun tasa-arvon käsite viittaa arkikielessä useimmin sukupuolten väliseen tasa-arvoon, yhdenvertaisuus laajentaa tasa-arvon käsitettä. Yhdenvertaisuus tarkoittaa perustuslain kuudennessa pykälässä kaikkien kansalaisten tasa-arvoista kohtelua, kaikkien yhdenvertaisuutta lain edessä ja sitä, ettei ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella. (Perustuslaki 6 §)

Mikä on syrjintää?

Välitöntä syrjintää on yksilön tai ryhmän kohtelemine eri tavoin kuin muita ilman hyväksyttävää perustetta. Häirintä ja epäasiallinen kohtelu ovat syrjintää. Ohje tai käsky syrjiä on syrjintää.

Välillistä eli epäsuoraa syrjintää on näennäisesti puolueeton käytäntö, tieto tai toimintatapa, joka asettaa toisen tai toiset muita heikompaan asemaan.

Piilosyrjintää ovat vähättely, poissulkeminen, tuen puute ja sivuuttaminen.

Rakenteellista syrjintää on ajattelu, ettei syrjiviä käytäntöjä voi muuttaa.

Moniperusteisessa syrjinnässä yksilöä tai ryhmää syrjitään monella eri perusteella.

Esteettömyys tarkoittaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön toteutumista niin, että jokainen voi ominaisuuksistaan huolimatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Mitä tehdään?

Tasa-arvokyselyn ja tähän mennessä käydyn keskustelun perusteella koulu sitoutuu seuraaviin tavoitteisiin:

Puhutaan

Tavoitteena on puhua enemmän tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Tarvitaan luontevaa, avointa keskustelua tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta sekä niiden pohtimista yhteisesti.

Koulun kaikkia käytäntöjä, toimintatapoja ja oppiaineistoja arvioidaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Edistävätkö tavat, käytännöt ja aineistot samanarvoisuuden toteutumista vai estävätkö ne sitä?

Keskustelun pohjaksi on eri vuosiluokille sopivia kysymyksiä on tasa-arvotyötä ohjaavassa suunnitelmassa ja sen liitteissä.

Puututaan

Koulun tehtävä on puuttua eriarvoiseen kohteluun herkästi. Oppilaan/opiskelijan tulee tietää kenelle kertoa, jos tulee kohdelluksi tasa-arvon tai yhdenvertaisuuden vastaisesti. Opettajan ja rehtorin tehtävä on lopettaa eriarvoinen kohtelu. Erityistä huomiota kiinnitetään seksuaaliseen ja sukupuolen perusteella tapahtuvaan häirintään.

Häirintä luo kiusallisen, leimaavan, halventavan, nöyryyttävän tai uhkaavan ilmapiirin. Häirintä voi olla sanallista, sanatonta tai fyysistä. Se loukkaa yksityisyyttä tai koskemattomuutta.

Älä hyväksy häirintää. Jos huomaat tai koet häirintää, osoita ettet hyväksy sitä. Älä ole hiljaa tilanteessa, jossa sinuun tai johonkin toiseen kohdistuu häirintää. Jos häirintä ei lopu heti, kerro opettajalle tai esimiehelle. Jos he eivät toimi, kerro toiselle opettajalle tai toiselle esimiehelle. Älä jää pohtimaan asiaa yksin.

Vaikka kiusaaminen ja häirintä ovat usein ryhmäilmiöitä ja niistä tiedetään laajasti, niistä vaivataan. Vaikeneminen voi osoittaa hyväksymistä, välinpitämättömyyttä ja alistumista. Kerro koulutovereillesi kokemuksestasi tai havainnoistasi. Puhu niistä. Osoita että välität.

Tavoitteet ja aikataulu

Kaikki koulut ja toimipisteet määrittelevät ja kirjaavat oman koulunsa toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosittaiset tavoitteet, aikataulun sekä vastuhenkilöt lukuvuosisuunnitelmaan. Näihin toimiin ja tavoitteisiin voivat sisältyä tasa-arvotilanteen kartoitus eri menetelmillä, tasa-arvon edistäminen eri oppiaineissa ja esim. TET-jaksoilla, toimintakulttuurin kehittämiseen tähtäävät toiminnot ja tavoitteet, tasa-arvo päivän viettäminen (Minna Canthin päivä) tai tasa-arvoon keskittyvän monialaisen oppimisprojektin toteuttaminen.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun tavoitteet ja toiminta lukuvuodelle 2021-2022:

Korven koulu:

- Luokissa käydään keskustelua mitä tasa-arvo tarkoittaa. Samalla kartoitetaan, miten oppilaat kokevat koulun turvallisuuden ja tasa-arvoisen kohtelun kaikkia kohtaan.

- 0-2 luokkien välinen monipuolinen yhteistyö ja säännölliset KKK-tapahtumat (Korven koulu kokoontuu) lisäävät koulun yhteisöllisyyttä ja siten myös tasa-arvoisuutta. Lukuvuonna 2021-2022 esi- ja alkuopetuksen yhteistyön säännöllisyyttä jatketaan vasta, kun koronatoimenpiteet antavat siihen mahdollisuuden.

- Yhteiset leikit ja leikkivälineet Korven koululla edistävät tasa-arvoa. Huolehditaan myös siitä, että välitunneilla on riittävästi aikuisia ulkona. Välitunneilla leluvarastosta voi lainata leluja klo 10.30-11.15 välisellä välitunnilla yhteisiin leikkeihin.

Vuosiluokat 3-9:

Tavoitteet, aikataulu sekä vastuuhenkilöt

1. Lokakuussa 2020 sosiaalinen media ja vastuullinen käytös - teemapäivä. Kiusaamiseen liittyvä oppitunti ja poliisin luento koululla. Jatketaan KiVa-tuntien pitämistä marraskuussa ja joulukuussa.

2. Kohtaamisissa kiinnitetään huomiota ystävälliseen ja tasa-arvoiseen puhetapaan. Tarjotaan oppilaalle mahdollisuutta kertoa asiansa kahden kesken. Kannustetaan oppilaita kertomaan koetusta tai nähdystä häirinnästä koulun aikuisille. Pyritään kohteliaisiin, hyviin käytöstapoihin ja tervehtimiseen. Reagoidaan nopeasti rasistisiin puheisiin ja mielenilmauksiin eikä niitä sallita kouluyhteisössä. Vastuussa koko henkilökunta.

3. Yhteisöllisen opiskeluhuollon näkökulmien laajentaminen. Opiskeluhooltoryhmään kutsutaan opiskelijoiden ja vanhempien edustus. Opiskeluhuollon suunnittelussa huomioidaan rakenteellisten epätasa-arvoa luovien käytänteiden purkaminen (esim. valinnaisaineiden nimet, tasapuolinen kannustus ja tuki). Uuden yhtenäiskoulun suunnittelussa otetaan huomioon tasa-arvonäkökulma (mm. vessojen kyltit) Vastuussa opiskeluhooltoryhmä.

Arviointi

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittymistä sekä siihen liittyviä toimenpiteitä arvioidaan vuosittain lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä.

MATERIAALEJA JA LINKKEJÄ

Tasa-arvotyö on taitolaji – Opas sukupuolen tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa - Opetushallituksen julkaisu 2015

http://www.oph.fi/download/173318_tasa_arvotyö_on_taitolaji.pdf

Tasa-arvolaki

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>

Yhdenvertaisuuslaki

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

Lapsen oikeuksien sopimus (YK)

<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/>

Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa (Maailman terveysjärjestö WHO)

<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/039844e2-c540-4e81-834e-6f11e0218246>

Turvataidot

<https://www.thl.fi/documents/10531/124365/Opas%202012%2021.pdf>